

Οι επιτυχίες και προκλήσεις του Κομμουνιστικού Κόμματος Αυστρίας

Το Κομμουνιστικό Κόμμα Αυστρίας (KPÖ – εφεξής ΚΚΑ) βρίσκεται περίπου ένα μήνα από τις τοπικές εκλογές της πόλης του Γκρατς. Μετά τον εκλογικό θρίαμβο του 2021 που κατέκτησε για πρώτη φορά στην ιστορία του την πρώτη θέση σε έναν Δήμο και σχημάτισε συνασπισμό συνεργασίας μαζί με τους Πράσινους και Σοσιαλδημοκράτες, τώρα περίπου 5 χρόνια μετά, βρίσκεται ξανά μπροστά σε μια νέα εκλογική αναμέτρηση. Ο χρόνος επιτρέπει να γίνει ένας σύντομος απολογισμός των πεπραγμένων και μια παρουσίαση στο ελληνικό κοινό. Πριν προχωρήσουμε, ας σημειωθεί εν συντομία πως το κόμμα, παρόλη την δύσκολη εθνική και διεθνή συγκυρία, βρίσκεται σε μια περίοδο γενικότερης ανάπτυξης και εκλογικού ανόδου σε τοπικό επίπεδο που του επέτρεψε να κερδίσει αρκετές θέσεις δημοτικών συμβούλων στις πρωτεύουσες αρκετών κρατιδίων. Ταυτόχρονα βρίσκεται εν μέσω μιας κατάστασης λιτότητας όπου η ομοσπονδιακή κυβέρνηση προχωράει σε περικοπές επιδομάτων, του κράτους πρόνοιας καθώς και έμμεσες μειώσεις μισθών για να αντιμετωπίσει το έλλειμμα (ύψους 12 δις.), μια κατάσταση που οι Έλληνες αναγνώστες θα ταυτίσουν με τα μνημονιακά χρόνια. Ανάμεσα σε αυτά τα μέτρα περικοπών βρίσκεται και η επιχορήγηση σε δήμους και κοινότητες από το κεντρικό κράτος που πλήττει άμεσα την κοινωνική πολιτική που προσπαθεί να ασκήσει το Κομμουνιστικό Κόμμα ενώ είναι στην εξουσία.

Το ΚΚΑ εστιάζει εδώ και χρόνια κεντρικά στο ζήτημα της στέγασης σε τέτοιο βαθμό που έχει χαρακτηριστεί, όχι εντελώς άδικα, από φίλους και αντιπάλους ως μονοθεματικό κόμμα (single-issue party). Ως εκ τούτου, η στέγαση αποτέλεσε το βασικό σημείο αιχμής και προμετωπίδας κατά τη διάρκεια της θητείας του στο δήμο του Γκρατς μέσω του οποίου ασκεί κοινωνική πολιτική. Ωστόσο η ενασχόληση του με το θέμα ξεκινά αρκετά νωρίτερα από την εκλογή του καθώς την περίοδο 2008-2017, ενώ στην αντιπολίτευση, είχε υπό τον έλεγχο του τον τομέα στέγασης του Δήμου, όπου κατασκεύασε 1.149 δημοτικές κατοικίες. Έτσι, η εκλογή του το 2021 ήρθε να ολοκληρώσει σε ένα βαθμό την πολιτική που είχε ασκήσει όλη την προηγούμενη περίοδο. Εδώ θα πρέπει να τονιστεί επίσης, πως το ζήτημα της στέγασης έχει υπάρξει ένα ευαίσθητο θέμα διαχρονικά για την αυστριακή κοινωνία συνολικά που δε μπορούσε να γίνει δεκτό να υπάρχουν πολίτες χωρίς στέγη την στιγμή που εταιρείες κρατάγανε διαμερίσματα κλειστά.

Στην πόλη κατασκευάστηκαν περίπου 420 νέες δημοτικές κατοικίες στη διάρκεια αυτής της θητείας σε μια προσπάθεια να καλυφθεί η ζήτηση ενώ παράλληλα σχεδιάζεται για το μέλλον η κατασκευή ακόμη νέων 400 διαμερισμάτων έχοντας προχωρήσει στην αγορά των σχετικών οικοπέδων. Ακόμη

σημαντικότερα, ο Δήμος αρνήθηκε να προχωρήσει σε αυξήσεις των ενοικίων στα συνολικά 4.500 διαμερίσματα που κατέχει με αποτέλεσμα η άνοδος στις τιμές των κατοικιών και ενοικίων να βρίσκεται συνεχώς κάτω από το ύψος του πληθωρισμού, παρόλη την αύξηση του τελευταίου και το κυριότερο, σε μεγάλη αναντιστοιχία με το τι συμβαίνει στην υπόλοιπη χώρα, όπου επικρατούν κερδοσκοπικά φαινόμενα. Δε σταμάτησε όμως εδώ: σε περίπτωση που το ύψος του ενοικίου υπερέβαινε το 1/3 του μισθού των ενοίκων τότε το ποσό αυτό καλύπτεται από το δήμο με ανώτατο ποσό τα 150 €. Ταυτόχρονα ανακαινίσθηκαν περίπου 380 κατοικίες και εισήχθησαν μέτρα ελέγχου και παρακολούθησης των βραχυχρόνιων μισθώσεων τύπου Airbnb σε μια προσπάθεια περιορισμού του φαινομένου. Συμπερασματικά θα λέγαμε, πως το ΚΚΑ θέλει ο Δήμος να έχει το ρόλο του ρυθμιστή της (τοπικής) αγοράς ακινήτων και όχι το ρόλο του θεατή που ακολουθεί την κατασκευαστική πολιτική των εταιρειών. Σίγουρα το ζήτημα της στέγης είναι από τα πιο δυνατά «χαρτιά» που έχει να υποδείξει και το παρακολουθεί εδώ και χρόνια, εμπλουτίζοντας το με ένα ευρύτερο πλέγμα δικής του προσωπικής κοινωνικής πολιτικής (π.χ. οικονομικές ενισχύσεις που προέρχονται από τους μισθούς των εκλεγμένων δημοτικών συμβούλων, τηλεφωνική γραμμή υποστήριξης για ζητήματα στέγασης, κλπ.)

Ο τομέας της πρόνοιας/φροντίδας είναι ο δεύτερος σημαντικότερος που εστίασε το ΚΚΑ. Αρχικά, η δημοτική αρχή προχώρησε σε μια γενναία επέκταση της κοινωνικής κάρτας, μιας κάρτας που επιτρέπει, όχι πλέον μόνο σε άνεργους/ες, αλλά και σε χαμηλόμισθους και χαμηλοσυνταξιούχους τη δυνατότητα πρόσβασης σε μια σειρά επιδομάτων καθώς και παροχών (π.χ. δωρεάν συγκοινωνίες και είσοδο σε πολιτιστικές εκδηλώσεις). Ταυτόχρονα ενισχύθηκε το προσωπικό των οίκων ευγηρίας και φροντίδας της πόλης ενώ δημιουργήθηκαν κινητές μονάδες ψυχικής υγείας που πραγματοποιούν επισκέψεις κατ' οίκον. Ιδιαίτερα δε στο τομέα της ψυχικής υγείας δόθηκε μεγάλη έμφαση με τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και αυξημένης διαθεσιμότητας μέσω ραντεβού.

Ο τρίτος κατά σειρά τομέας που βρέθηκε στο κέντρο του ενδιαφέροντος ήταν ο κλάδος των συγκοινωνιών με τη συμβολή των Πρασίνων. Η δημοτική αρχή προχώρησε στην ακύρωση των σχεδίων που υπήρχαν για κατασκευή μετρό στην πόλη από την προηγούμενη δημοτική αρχή σαν υπερβολικά και κοστοβόρα και αφοσιώθηκε στην ενίσχυση των υπάρχοντων δομών. Ως εκ τούτου κατασκευάστηκε μια νέα γραμμή τραμ που διασχίζει την πόλη, επέκταση δύο ήδη υφισταμένων γραμμών και παραγγελία νέων συρμών ενώ σχεδιάζονται ήδη νέες γραμμές που να διαπερνούν όλες τις περιοχές της πόλης. Παράλληλα το δίκτυο των ποδηλατοδρόμων επεκτάθηκε περαιτέρω με άλλα 20 χλμ. δικτύου και καταργήθηκαν περίπου 100 θέσεις στάθμευσης στο κέντρο της πόλης με σκοπό την ενίσχυση του αστικού πρασίνου.

Θα μπορούσε κανείς να επεκταθεί και σε άλλους τομείς όπως είναι η εκπαίδευση και λειτουργία των δημοτικών σχολείων ωστόσο για λόγους οικονομίας του κειμένου θα περιοριστούμε εδώ. Η θητεία του ΚΚΑ στο Δήμο του Γκράτς επιτρέπει την εξαγωγή κάποιων συμπερασμάτων στη δυνατότητα άσκησης επιτυχημένης τοπικής πολιτικής μέσα όμως σε συγκεκριμένα πλαίσια όπως είναι η συνεργασία με μη αριστερά κόμματα. Η σταθερή ενασχόληση με μια θεματική, της στέγασης, έχει

συμβάλει στο να κρίνεται η παρούσα θητεία ως κάτι περισσότερο από επιτυχημένη και το «μοντέλο Γκρατς» να προσφέρεται ως εξαγωγή προς χρήση από το ΚΚΑ και σε άλλες πόλεις της χώρας. Ωστόσο, η συγκεκριμένη στρατηγική έχει αρχίσει ήδη να δείχνει τα όρια της καθώς το ΚΚΑ ταυτίζεται ολοένα και περισσότερο με την τοπική αυτοδιοίκηση αποτυγχάνοντας μέχρι στιγμής να επιδείξει αντίστοιχες επιτυχίες σε επίπεδο κρατιδίων και εθνικής βουλής. Επιπλέον, η «μονοκαλλιέργεια» με το ζήτημα της στέγης αφαιρεί -σε ένα βαθμό- τη δυνατότητα να προσφέρει απαντήσεις σε άλλα ζητήματα, όπως είναι η αυξανόμενη ανεργία και άνοδος του κόστους ζωής. Ταυτόχρονα, η συντηρητική στάση του ΚΚΑ απέναντι σε θέματα που απασχολούν τη παγκόσμια Αριστερά, όπως το Παλαιστινιακό και ο πόλεμος, ζητήματα που διχάζουν την γερμανόφωνη Αριστερά, αφήνουν αρκετό χώρο να αναπτυχθούν κεντρόφυγες τάσεις στα αριστερά του όπως η δημιουργία εκλογικών συνδυασμών που εστιάζουν στη γενοκτονία της Γάζας (βλ. Liste Gaza).